

Mantığa Giriş - 1

1. Aşağıdaki ifadelerin hangisinin doğruluğunu ispatlamak için deney ve gözlem yapmaya ihtiyaç yoktur?

- A) Mutluluk, tam erdeme uygun ruh etkinliğidir.
- B) Deniz seviyesinde su 100 °C'de kaynar.
- C) Bütün kuşlar iki ayaklıdır.
- D) Dünya kendi eksenini etrafında döner.
- E) Türkiye'de 187 üniversite bulunmaktadır.

2. Mantık bir eleme sürecidir. Günlük yaşamda birçok durum ve düşünce karşımıza çıkar. Yanlış olduğu ortaya çıkan düşünce ve durumları reddeder, doğrularla yaşamımıza devam ederiz. Böylelikle daha mutlu ve konforlu bir yaşam süreriz.

Buna göre aşağıdaki örneklerden hangisinin mantık süzgecinden geçirildiği söylenemez?

- A) Salih'in sürekli hatalar yapan arkadaşının hatalarını, onu çok sevdiği için görmezden gelip arkadaşlığını devam ettirmesi
- B) Ali'nin yeni araba alırken sürekli arızalanan eski arabasının markasından olan araçları tercih etmemesi
- C) Osman'ın arabası ile eve giderken sürekli kapalı olan yolu artık tercih etmemesi
- D) Parasını altına yatırdığında sürekli kazanan Musa'nın parasıyla sürekli altın alması
- E) Rıza'nın en güzel ekmeği yaptığı için sürekli Kardeşler Fırını'ndan ekmeğin alması

3. Mantık bilimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Normatif bir bilimdir.
- B) Doğru düşünmenin ilke ve kurallarını inceler.
- C) Doğru düşünmenin içeriğinden çok biçimiyle ilgilenir.
- D) Doğru bilgiye ulaştırabilecek bir araçtır.
- E) Kurucusu olarak Sokrates kabul edilir.

4. Mantık kendini pratik hayatta eleştirel düşünme ile gösterir. Bilimin, teknolojinin kısacası insanlığın bugünlere gelmesinde etkili olan eleştirel düşüncedir. Örneğin hayvanların çektiği arabaları kullanan insanlar eleştirel düşünce sayesinde buhar makinesini, daha sonraları benzinli motorları bulmuşlar; şimdiler de ise farklı güç üreten mekanizmalar üzerinde çalışmalar devam ettirmektedirler.

Bu parçadan yola çıkılarak mantıkla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Eleştirel düşünce yeni düşünceleri ortaya çıkarmıştır.
- B) Mantık insanlığın ilerlemesine önemli katkılar sağlamıştır.
- C) İnsan sürekli daha iyisini bulma eğilimindedir.
- D) Mantığın ortaya koyduğu her düşünce doğru olmayabilir.
- E) Mantık ile pratik hayat iç içedir.

5. "İnsanlar üç ayaklıdır." önermesinin yanlış olmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitaplarda böyle bir bilgi bulunmaması
- B) Önermenin nesnesiyle örtüşmemesi
- C) Önermenin mantık kurallarına uymaması
- D) Önermenin evrensel bir ifade olmaması
- E) Önermenin akıl ilkelerine uygun olmaması

6. Aşağıda akıl ilkeleriyle ilgili yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Makinelerin çalışması için enerjiye ihtiyaç vardır. – Yeter-sebebe
- B) Kedi kedidir. – Özdeşlik
- C) Bir varlık canlı ve ölü olamaz. – Çelişmezlik
- D) İnsanlar ya ölümlüdür ya da ölümsüzdür. – Üçüncü hâlin imkânsızlığı
- E) Kapı aynı anda açık ve kapalı olamaz. – Özdeşlik

Mantığa Giriş - 1

7. “Üşürse titrer.”

Verilen örnek aşağıdaki akıl ilkelerinden hangisine uygundur?

- A) Eşitlik
- B) Özdeşlik
- C) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
- D) Çelişmezlik
- E) Yeter-sebep

8. I. Özdeşlik

II. Çelişmezlik

III. Üçüncü hâlin imkânsızlığı

IV. Yeter-sebep

Baykuş baykuşsa, tavuk tavuktur. Bir canlı hem baykuş hem de tavuk olamaz. Şu an karşımda duran ya baykuştur ya da baykuş değildir. Bu yazdıklarımı okuyan kişi ya öğrencidir ya da öğrenci değildir.

Bu metinde örneklendirilen akıl ilkelerinin numaraları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I ve II.
- B) II ve III.
- C) I ve IV.
- D) I, II ve III.
- E) I, II ve IV.

9. Tatilden gelen bir aile evlerinin kapısının açık olduğunu fark eder. Ayhan Bey eşine ve çocuklarına dönerek “bu kapıyı ya biz açık unuttuk ya da kötü niyetli birileri açtı” der.

Bu olay aşağıdaki kavramlardan hangisine uygundur?

- A) Yeter - sebep
- B) Özdeşlik
- C) Çelişmezlik
- D) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
- E) Kıyas

10. “Bütün kuşlar iki kanatlıdır.” önermesi ile “Bazı kuşlar iki kanatlı değildir.” önermeleri hakkında aklımız bize ikisinin de aynı anda doğru olamayacağını bildirir.

Bu durum aklımızın aşağıdaki hangi ilkeye göre çalıştığını gösterir?

- A) Özdeşlik
- B) Çelişmezlik
- C) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
- D) Yeter-sebep
- E) Tümevarım

11. Aşağıdaki ifadelerden hangisi mantık ilkelerinden yeter-sebep ilkesine bir örnek oluşturur?

- A) Koşunca terledi.
- B) Araba arabadır.
- C) Bir canlı hem ölü hem diri olamaz.
- D) Ali ya evdedir ya da evde değildir.
- E) Kapı açık veya kapalıdır.

12. “Kapı hem açık hem kapalı olamaz.” Mantığımız iki zıt durumun aynı anda olmasını kabul etmez. Bu nedenle insan zihni iki zıt durumdan birini seçer.

Bu örnek aşağıdaki akıl ilkelerinden hangisini açıklamaktadır?

- A) Özdeşlik
- B) Anoloji
- C) Çelişmezlik
- D) Yeter-sebep
- E) Üçüncü hâlin imkânsızlığı

